

Acipenser gueldenstaedtii Rysk stör

Rysk stör i sin naturliga miljö, en flod- eller havsbotten med sand och småsten. Huvudet och den långsträckta kroppen är täckt av benplåtar. Den hajlika stjärtfenan är karaktäristisk för störfiskar. Under nosen ser man två av de fyra skäggtömmarna som fisken använder då den letar efter föda.

Foto: Daniel Döhne. Publicerad på Wikimedia Commons under GNU Free Documentation License, version 1.2 eller senare.

Svenskt vardagsnamn	Rysk stör
... och på andra språk	Norska: Rysk stør ; Danska: Russisk stør ; Engelska: : Russian sturgeon; Tyska: Russischer stör ; Franska: Esturgeon du Danube
Vetenskapliga namn	<i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt & Ratzeburg, 1833; fam. Acipenseridae Synonym(er): <i>Acipenser gueldenstaedti</i> Brandt & Ratzeburg, 1833 (felstavat)
Organismgrupp(er)	Störfiskar (familjen Acipenseridae), störsartade fiskar (ordning Acipenseriformes), fiskar (superklass Pisces), ryggsängsdjur (fylum Chordata).
Storlek och utseende	Rysk stör är, i likhet med andra stör-arter, en långsmal fisk med ryggfenan placerad långt bak och med en hajliknande stjärtfena. Kroppen är täckt av fem rader benplåtar, och även huvudet är benbeklätt. Under den utsträckta nosen sitter fyra skäggtömmar utrustade med smakceller, som används då fisken söker efter föda i det grumliga bottenvattnet. Den tandlösa munnen är placerad på fiskens undersidan och skjuts ut som ett rör för suga upp födan från botten. Översidan av fisken är svart-grå till olivgrön och buken grå-vit. Exceptionellt stora individer kan bli upp till 4 m långa och väga över 100 kg, men idag ser man sällan fiskar större än 2 m och 60 kg. De individer man funnit

	<p>i Östersjön har vägt högst 10-30 kg.</p> <p>Den ryska stören kan hybridisera med europeisk stör (<i>Acipenser sturio</i>) och sterlettstör (<i>Acipenser ruthenus</i>).</p>
Kan förväxlas med	Arten kan förväxlas med europeisk stör (<i>Acipenser sturio</i>), men har kortare och bredare nos samt mindre stjärtfena.
Geografiskt ursprung	Den ryska stören har sitt ursprung i norra Svarta havet, Kaspiska havet och Azovska sjön.
Första observation i svenska vatten	1966 gjordes den första observationen av rysk stör i svenska farvatten.
Förekomst i svenska havs- och kustområden	Enstaka individer av rysk stör har observerats vid olika platser längs svenska syd- och ostkusten, från Skåne till Norrbotten. En individ fångades i inloppet till Ronneby i mars 2008. Våren och sommaren 2009 fångades flera fynd av rysk stör i Sverige och Finland bl.a. i Vik, Skåne, den 18 juni. I flera fall har fiskarna haft skador som indikerar att de kommer från odlingar. Rysk stör säljs som dammfisk bland annat i Tyskland.
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	Arten finns i Rigabukten och i Finska viken
Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten	-
Troligt införselsätt	Rysk stör inplanterades i Riga bukten och Finska viken i början av 1960-talet. Misslyckade inplanteringsförsök gjordes även i Sverige under 1700-talet.
Miljö där arten förekommer	<p>Stören är anadrom vilket innebär att den lever i havet men fortplantar sig i sötvatten. Vandringarna uppför floderna till lekplatserna sker framför allt under sommaren och initieras av att vattentemperaturen höjs och att flödet av färskvatten till havet ökar. Fiskarna övervintrar ofta vid lekplatsen och fortplantar sig först följande vår. De unga individerna lever kvar i floderna och vandrar tillbaka till havet först när de når könsmognad, vilket sker tidigast vid 10 års ålder. De individer som lever i havet är alltså i allmänhet könsmogna, men sannolikt finns det också en form av arten som lever hela sitt liv i sötvatten. Honorna förökar sig bara vart 5-6 år, vilket gör arten mycket känslig för överfiske.</p> <p>Den ryska stören lever nära botten, ofta på grunt vatten under den varmare delen av året och på större djup då det är kallare. Den livnär sig framför allt på musslor, men äter även kräftdjur och bottenlevande</p>

	småfisk.
Ekologiska effekter	Okända
Andra effekter	-
Övrigt	<p>Rysk stör har haft stor ekonomisk betydelse dels för köttet men framför allt för rommen, rysk kaviar. Man har framför allt fångat den under dess vandringar till lekplatserna. Arten är kraftigt hotad av överfiske. Arten finns med på CITES-rödlista och klassad som kritiskt hotad art (Freyhof & Brooks, 2011)</p> <p>En annan störsart, europeisk stör (<i>Acipenser sturio</i>), har tidigare funnits längs hela svenska kusten. Den var mycket sällsynt redan under 1800-talet och anses idag vara utrotningshotad. En liten population finns kvar i floden Garonne, Frankrike.</p> <p>Ett projekt att återetablera den s.k. riktiga östersjöstören <i>Acipenser oxyrinchus</i> pågår sedan 1994 i Tyskland. Projektet stöds sedan 1997 av HELCOM. Avelsfisk tas från Canada och sedan 2006 har ca 25 000 störyngel släppts ut i Östersjön.</p>
<p>Läs mer</p> <ul style="list-style-type: none"> • CITES, <i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt, 1833. Russian Sturgeon, Ossetra (besökt 1 februari 2013). http://www.cites.org/eng/com/ac/16/16-7-2a3.pdf • Freyhof J. & Brooks E. 2011. European Red List of Freshwater Fishes. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <p>Mer om bilden</p> <p>© Daniel Döhne. Publicerad på Wikimedia Commons under GNU Free Documentation License, version 1.2 eller senare http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Waxdick_%28Acipenser_gueldenstaedtii_%29_-_crop.jpg</p>	
<p>Referenser till artbeskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • FishBase. <i>Acipenser gueldenstaedti</i> http://www.fishbase.se/summary/Acipenser-gueldenstaedtii.html • Länsstyrelsen i Skånes län/Djur och natur/Fiske/Fiskevård/Info om stör. Störar http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/djur-och-natur/fiske/fiskevard/Pages/Information_om_stor.aspx <p>Referenser till fyndplatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keszka S. & Heese T. 2003. Occurrence of exotic russian Sturgeons, 	

Acipenser gueldenstaedtii Brandt et Ratzeburg, 1833 (Actinopterygii: Acipenseridae) in the Baltic Sea. *Acta Ichthyologica et Piscatoria* 33(2):173-177.

- Nilsson G. 2009. Faunistiskt nytt 2008 – ryggradsdjur. Göteborgs Naturhistoriska Museum Årstryck 2009: 21-26.

Referenser till ekologiska och andra effekter

- Detta faktablad om *Acipenser gueldenstaedtii* skapades den 4 september 2009 av Kerstin Magnusson. Senaste uppdatering den 1 februari 2013 av Sture Nellbring.